

Koronavirus (Covid-19) Buletino

ROMANES / ROMANY

Kadava godidipe si bazirime po NHS sastimasko godidipe thaj informacija thaj vov si ekh godidipe savorenge ando o KT (UK), bigindosko katar savi phuv san.

Version 7 [10.08.2020]

Andresipe

So si o Koronavirus (COVID-19) thaj sar tu te aves garavdo (protektirime)?

So tu te keres te si tut e simptomura?

Izolacijako buletino ašal khera ande save šaj si Koronavirus (COVID-19) infekcija?

Kozom vrjama te keres so o izolacijako buletino phenel?

Kana te keres kontakto e NHS-a ka 111?

Sar te keres kontakto e NHS-a ka 111?

So te keres te san samalino vaš kiri imigracijaki situacija?

So te keres te ačhaves o phiravipe vaš o Koronavirus (COVID-19)?

So si o Koronavirus (COVID-19) thaj sar tu te aves garavdo (protektirime)?

O COVID-19 si ekh nevo nasvalipe savo šaj nasvarel kire bukhe (parne kalindže) airoske droma thaj aver organura. Kerdo si katar ekh viruso savo bučhol koronaviruso.

Tu šaj aves garavdo (protektirime) kana tu cikjares kiro fizikano kontakto manušenca kasa tu ni bešes, thaj kana tu keres importantne xigjenake mere sogodi tu šaj te žutisares te ačhavdindol pe o phiravipe vaš o koaronavirus. Kadava thol andre manuša katar sar e breša – i te na avel tut nisave simptomura aj aver sastimaske problemura.

- **Trubusaripe (folosipe) vaš publikano transporto:**

Tu trubul sogodi šaj maj but te na trubusares publikano transporto thaj te zumaves te trades biciklo, phires aj trades vordon. Te tu trubul te trubusares publikano transporto, zumav te našes katar e pikonenge časura thaj te inkjares fizikani distancija. Tu trubul te phiraves mujeski maska ande publikano transporto.

Importatno si tu te keres so kadava buletinno phenel, tuke šaj thon tuke love te pokines te na keres le.

- **Te lungjavos te keres buki:**

Te tu šaj, trubul te lungjares te keres buki kheral. Te trubul te žas bukjae, tu trubul ekhto te dikhes kaj tu thaj e žene katar kiro kher naj tumen simptomura. Te khanika naj le simptomura, tu šaj žas bukjate sade kana inkjares fizikani distancija 2 metra thaj butivar thoves kire vasta aj sanitaziris len.

Tu šaj pušes kire bukjavne ašal garavimaske (protekcijake) mere thaj sipe vaš personalno protektivno ekipo ande kire bukjako than.

E policija thaj e armija šaj khelen ekh rolja ando o zoralo keripe e publikane sastimaske merenge thaj i te sigurin kaj xape thaj aver važne bukja si dinde ka vulnerabilne manuša.

E themesko šerutnipe (guverno) kerda e regulacije vaš socialne kidimata maj liberime (slobodne). Ama, thanutne (lokalne) barthovimata (limitacije) šaj aven thodine sar ekh rezultato katar o thanutno numerosko baripe vaš e Koronavirusoske pozitivne kazusura. Puš katar kiro thanutno šerutnipe ašal thanutne phandimaske regulacije save šaj aven validne tuke.

So tu te keres te si tut e simptomura?

Te si tut:

- uči temperatura – tu serdos tato kana astaren tut po kolin aj zeja (dumo)
- ekh nevo, lungjarno xas – kadava čhanil kaj astardan te xasas butivar (butdrom)
- xasaripe vaś, aj pharuvipe ando, kiro normalno seripe vaś čhibseripe aj syng (anosmia) – te tu našti les syng aj seres čhibasa khančik, aj bukja syngjavon aj čhibserdon verver katar o normalno

Tu trubul te keres kadala stepura sogodi maj sigo šaj:

Korkoro-izoliri tut: beś khere minimum 10 givesenge thaj ker so phenel e [izolacijako buletino aśal khera saven šaj avel len infekcija katar o koronavirus](#). Sakoekh ande kiro kher aj kas sas le pašutno kontakto tusa trubul te korkoro izoliril pe 14 givesenge.

Ker tuke testo vaś o koronavirus ande e ekhtone pandž givesa ande save astarde e simptomura:

Sakoekh šaj avel testome bilovengo te len si len e simptomura te arakhlindol pe te len si len o viruso. Si duj droma te kerdol pe o testo. Tuke šaj te avel o testo andindo kajte tu beśes, aj tu šaj žas ka ekh testoski stancija. Tute ka resen kire testoske rezultatura via sms, imail aj telefono. Te rezerviris o testo aj te les le onlain ker vizita: <https://www.nhs.uk/ask-for-a-coronavirus-test>

Te tut naj tut onlain andredipe, ker telefono ka 119 ande **Anglija, Uels** thaj **Nortda Irlandija** aj 0800 028 2816 and **Skocija**.

Te o testosko rezultato si pozitivno: tu trubul te resaves e palune givesa katar kiro deśe givesengo korkoro izolacijako periodo, thaj sako ekh ande kiro kher aj kas sas le pašutno kontakto tusa trubul te lungjarel e ačhile givesa katar peske 14 givesengi korkorutni izolacija.

O rodimasko serviso ande kiro rajono ka kontaktiril tut te kamel kiro žutipe te ačhavdindol pe o majbutno phiravipe vaś o viruso. Von ka puśen tut kajte tu sanas sigate thaj kasa tu sanas ando pašutno kontakto. Kadava si importantno te akhjarel pe kon trubul te korkoro izoliril pe thaj kon te beśel khere 10 givesenge aj maj butenge.

Te e rezultato si negativno: tu šaj ačhaves te korkoro izoliris tut te tu seres tut lače thaj nimaj maj but sikaves e simptomura. Aver žene katar kiro kher aj kas sas le pašutno kontakto tusa šaj i von te ačhaven korkoro izolirin pe.

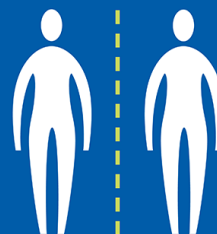
Izolacijako buletino ašal khera ande save šaj si koronavirus (COVID-19) infekcija?

Na ža bukjate, ande škola, ka GP klinike, apteke aj xospitalo

Trubusar ulavde thana, aj thov tut maškar trubusarimata

Na ker pašutno kontakto avere manušenca

Dikh xape thaj draba te aven tuke andine tute

Ker so o buletino vaš vizitorja phenel

Sov korkoro, te šaj

Regularno thov kire vasta

Pi but pani

Le paracetamol te žutisarel tut ande kire simptomura

Puš vaš ekh koronavirus testo momentalno kana tut si tut e simptomura (tu trubul te keres o testo ande e ekhtone 5 givesa): <https://www.nhs.uk/ask-for-a-coronavirus-test>. Tu ka trubul te des kiri kontaktno informacija thaj te avel tut telefono savo kerel buki te šaj resen tute e testoske rezultatura sar ekh alavengo mesažo. Arakh maj but ka:

<https://www.gov.uk/government/publications/covid-19-stay-at-home-guidance>

Kozom vrjama te keres so o izolacijako buletino phenel?

- Sakoekh kas si les e simptomura trubul te bešel khere thaj te izoliril pes ašal minimum 10 givesa.
- Te tu bešes avere manušenca, von šaj bešen khere thaj izolirin pe minimum 14 givesenge, te na phiraven e infekcija avrjal o kher.
- Ama, te varekon ande kiro kher si les e simptomura, von trubul te ačhen khere thaj izolirin pe 10 givesenge katar o give ande savo lenge simptomura astarde te sikavdon. I te kadava te čhanil kaj von ka ačhen khere maj but katar e 14 give.
- Te bešes varekasa kon si 70-e aj upral brešengo, si les lungjarno sastimasko problemo, si khamni aj si les kovli imunaki sistema, zumav te arakhes khajekhe thaneste avereste te bešen 14-e givesenge.

Kana te keres kontakto e NHS-a ka 111?

- Tu seres tut gadiki but nasvalo kaj tu našti keres khančhik so tu šaj keresas, primerno te dikhes televizija, trubusares ko telefono, gines lil aj uštes andar o pato
- Tu seres kaj tu našti cirdes maj but e simptomura khere
- Kiro kondiciono bilačhavol

Sar te keres kontakto e NHS-a ka 111?

Tu šaj trubusares o NHS 111 onlain koronavirus serviso (<https://111.nhs.uk/covid-19>) te dikhes so tu šaj keres aver. Te tu našti des andre ando o onlain serviso tu šaj keres telefono ka 111 (kadava si ekh bilovalo numero te sunis). Tu šaj pušes ašal ekh boldavno (interpreto) ande kiri čhib.

So te keres te san samalino vaš kiri imigracijaki situacija?

Averthemale avutne (vizitorja) ande **Anglija**, andrethodo sakoekh kon bešel ando o KT (UK) **bi te avel** len mukhipe (permito), ka aven krisome ašal:

- koronavirusosko testope (date i o testo sikavel kaj tut naj tut o koronavirus)
- sastaravipe ašal o koronavirus – ama te tu astardan o sastaravipe thaj o testo atoska sikavel kaj tut naj tut o koronavirus, tu šaj aves krisome ašal sisavo sastaravipe savo tut si tut palal te les e testoske rezultatura
- sastaravipe čhavenge kon astaren multisistemno šuvlimasko sindromo

Ni tubun pe imigracijake dikumentura te tut si tut te keres sade (numa) testo aj sastaravipe ašal o koronavirus.

So te keres te ačhaves o phiravipe vaš o Koronavirus (COVID-19)?

- Dikh te thoves kire vasta regularno, thaj te trubusares sapuno thaj pani, ašal minimum 20 sekunde
- Ker so o godidipe phenel te aves samalo thaj garavdo
- Dipendil kajte tu bešes, ker so o godidipe phenel vaš mujeske maske thaj inkjar 2 metra distancija katar manuša kon ni bešen tusa ando kher.

Maj but informacija:

- NHS buletino <https://www.nhs.uk/conditions/coronavirus-covid-19/>
- WHO buletino: <https://www.who.int/news-room/q-a-detail/q-a-coronaviruses>